

Paulus mo surat Timotius hup

¹⁻² Suratna an ère mo tanena Timotius hup, Kristus Yesus mo dam tasin zini Paulus on-akon:

Dawem! Asa mes dam lasiki: Alap— men zen nesa ngaya tabirkike, Kristus hun— nen men Zebone eyaing gwe kini gwe'anke. Em in eiwa ano walas. Em Yesussue taibliblaka, zebe gweka— san de ano tane tanganna kiye.

Nere mae mo Bian Alap ne Bian Kristus Yesus ne sa dawemna hen kwasang-kwasang zemka mamkam ebe hap ol gweblala. Hen em zere nik mo taha terenak esa gwë gwera.

Auyan-aza mo epba olsa de baes gwibin hip de ol:

³ Èe kimë Makedonia san song gwëk, èe dekam mesë emsa gu-gubluhak, “Em Efesusk em gwën.” Èe mae habë zëwe de gwën hap emsa gubluk: Zëwe de zini mensaë anakan dam tasibikke, “Zen totore olkam tawa da gwibirin,” desa dikim em anakan jalse gwibirida gwen hap, “Kirekam bahem tawa ta gwibin. ⁴ Yahudi ere mae mo auyan-aza mo bosem-sesa de klis gul gwennak bahem ehir-hir gwe-gwen— hen auyan-aza uk mo ol kokung gul zahe gwennakye.” Sap auyan-aza mo ol kokung gul gwenna in san de ang tankam, waba hap sa ekeisa-keisa gwe tine gwer, hen dekam engaya gwen hap de orana sa hli dal. Sap nen diki Yesussu de taibliblan

enkame ëngaya gwen hap de orana in san ang ta gwenan.* ⁵ Ëe mae habë kirekam emsa gublu'an: Zen dekim zi bose zeban zënaka kwasang neibirida gwek. Sap zi de enlala lalakkam gwënna, hen enho kles gwesin srëmkam, hen dawemkam de Biansa taibliblankam, kire zini sa zi bose zemka kwasang gwibirida gwera. ⁶ Hwëna ahakon mes tangan ëbutihak, zen zep totore ol en san ang ta gwenan. ⁷ Zen kire wenyik anakan ëbolamda gwe-gwenan, “Ëe asa Musa mo titi tabin ola inkam tawa ta gwibir,” hwëna men zen zëre mae mo ëk tihï nakon wet so gwenan, zëna hom desa tame nul gwenan. Hen zëna tawa naka hom- mensa ol drakkam anakan don gwibirin, “Ëe an eiwa de tangan nakaë emsa tonbirida'an.”*

⁸ Nen tawana Musa hap insa Alap titi tabin ola gol gweblaka, zen hen airis- nen de anakan tame gunkumye: “Alap Zen zi jal-jalsa dikim oto tasibin hip nëp golzimki.”* ⁹ Sap Zen insa ola golzimki, zen zi dawemsa dikim oto tasibin hip hom. Zen diki anakare kareksa de gol gwen zisi dikim oto tasibin hip:

jalse gwibiridan olsa de ësal gwen srëm zi,
 nol drak-drak zi,
 kareksa de gulin hananda gwen zi,
 auhu-kama ennak de enlalakam de gwë gwen zi,
 Alapsa de sëre gweblan zi,
 Alapsa de betek gweblan srëm zi,
 bi zemka de tan zi, hen an zemka de gwin zi,

* **1:4** 1:4 Kis. 20:29-30; 1Tim. 4:7; 6:4; 2Tim. 4:4; Tit. 1:14 * **1:7**
 1:7 Tit. 1:10 * **1:8** 1:8 Rom. 7:6-14; Gal. 3:19

hen zi tamera gwen zi.

¹⁰ Hen ahakore zi karek-karekna zen anakare wenyä:

kahalo soston wenyä,

zi bosyan han de inisän makan ägwë gwen wenyä,

boton tam zi,

zisi de te-ala hap golëgu gwen zi, *

hen botonkam de zi bose zemka klak ta gwibin zi,

hen tängare ahakore zini men zen Kristen zini nëno mae mo tawa tabin sin ang ta srëm gwe-gwenanke.

¹¹ Sap nëno mae mo tawa tabinni in, zen ängaya gwen hap de ol dawem san tal gwesi'in- mensa soston tangan Zini Alap Zëna abe hap golblakake, ëe de desa golzim halada gwen hap. Ol dawemna in sam-sam tanganna.

Paulus kim Kristus hup dawemna golblakake:

¹² Ëe ama nëre mo Teipsinnä Yesus hup dawemsa gol gwebla'an- men Zen sosonna ap gol gweblandake, zëre mo ngasa dikim syäl gwe-gweblan hap. Zen mes asa taibliblaka, zep asa dam tasikä. Zen in zebë dawemna gol gwebla'an. ¹³ Ëe sap hen orep Yesussu de lamang ta gwenna. Men zen nonol Yesussu daibliblak, ëe ama desa karek ta gwibik hen lamang ta gwibik. Sap eiwa kirekam, hwëna

* **1:10** 1:10 In kim Paulus ansa ale gulku, dekam zini man zi bose zemka dahyo gwek- desa de aha zi hip te-ala hap lirak ta gwibin hip. Insa dahyo gwek, zen dekam zep aha zi mo tana ältikännik totoresä äbabu gwe-gwek. (1Tim. 6:1-2; Ef. 6:5-8; Tit. 2:9-10)

Yesus man asa kwasang gweblaka. Zen man anakan asa tame taka, "Zini an nama hom tol Asa taiblibla'ara, zep zère mo syala hom anakan dam gulsu'ura, 'Èe an kareksaë gol gwe'an.' ""*

¹⁴ Zep Zen man tangan mamkam asa kwasang gweblaka- Zen kim Zënaka de taibliblan hap dena abe hap golblakaye, hen zi bosyansa dikim kwasang gwibirida gwen hap dena.

¹⁵ Ola an eiwa de tanganna. Zep nen taiblibin: "Kristus Zen karek-karek gulin halasen gwen zisi dikim ngaya tabin hip auhu-kamanak hata zaka."

Èe an hwëna orep jal-jal tangan zini zen- karek gol gwen zi mo teipsin niye. ¹⁶ In zep hëndep Kristus karek-karek gol gwen zi mo teipsinni asa mam tangankam kwasang gweblaka- mae hap: Asa de tingare zi hip zertreizimdin hip, zen dikim anakan tame gun hup, "Eiwa, Kristus mo kwasang-kwasangna klis gunkum hom," hen dekam de taibliblankam hëndep denaban ëngaya gwen hap.* ¹⁷ Dikire Teipsin Zini Alapsa hëndep denaban blikip neisik gweblak hen bosena teip nulsublunda gwek!

Sap Zen Zen sa hëndep denaban irik gili.

Zen molya tilki.

Auhu-kamanak de nwekam molya hla da gwek.

Ahana hom.

In eiwa tangan!

Paulus kim Timotiussu tatem dikim zauk gwen hap titi takake:

* **1:13** 1:13 Kis. 8:1-3; 9:1-31; Gal. 1:15-16; 1Kor. 15:9-10 * **1:16** 1:16 Luk. 19:10

18 Tane tol Timotius, ëe ama emsa gublu'an: Emki enlala gwen- ebe hap de ola mensa Alap mo Enhona hamal hap zinik ing ta sonezimkike. Zen zep hwëna Alap onakore ola insa emsa aha-en aha-enkam don gwebla'ak. Zen in zep, desa bahem eititi gwibin- ekakim dowal mo kigï naban de zereijannak tatem zauk gwe.*
 19 Yesussu de taïbli-blannak em enho kles gwesin srëmkam tatem zauk gwen. Sap ahakon mes enho kles gwesin srëmkam de lowehen hap baes tak. Zen in zep zëre mae mo taïbli-blannak nakon mes tangan hëndep altink. 20 Himeneus ne Aleksander ne zen kirena. Desa mesë anakan guzimk, "Em jemat nakon wet oson. Amki dowal mo kigïsa ang ëbla." Ëe mae habë kirekam guzimk: Dekam wëhë ahale'anka. Sap zen mes kareksa de ulin hala serankam Kristus mo bosenä karek ul gweka.*

2

Mae hap de ol: Tingare Kristen zini Alapsa a kirekam de abe da gwek.

1 Timotius, bol-zaun tanganna, emki tingare Kristen zini Alapsa de abe ta tine gwen hap titi ta gwibin. Zen tingare zi hip zen abe ta gwen-Alap dekakim desa mas gwibirida gweka, hen dawem ta gwibirki, hen tahalhasa dekakim sul sone gwizimki. Deban dikire Alap hap dawemna nolbla tine gwek. 2 Zen dikire teipsin-teipsin wenyä kip hen abe da gwek- hen tingan men zen zëno mae mo irgwa taha nakon irik nil

* **1:18** 1:18 1Tim. 4:14 * **1:20** 1:20 1Kor. 5:5

gwenanke. Zen mae hap: Nen dikim aha-ere enlakam hen umlae enkam egwë gwen hap, hen zen de nëno mae mo Alap mo nganak de syalsa tru-tru gul gwen srëm hap, hen aha zi dikim nësa husus gwibirida gwen srëm hap.*
³ Kirekam de abe ta gwenna, zen man nësa de ngaya tabin hip de Zini Alap mo nwenak sam gwesik gwenan. ⁴ Zen man sap tingare zi de hëndep denaban engaya gwen hap de orasa dam tasin hip dwam gwe'ara- hen eiwa denaka de tame gun hupye.* ⁵ Sap Alap Zen aha-en. Hen men Zen nësa Alap osan dep zon guluda gwe'ara, Zen hen aha-en: Zen Kristus Yesus. ⁶ Sap Yesus Zen mes tingare zini nëno mae mo karek-kareksa dikim ngan gulsuzimdin hip Zënaka zerguku. Zen kirekam Alap mo kalang gwe gun sun ki lwak- dekam de tingare zisi anakan gubiridan hap, “Ëe ama sap em de engaya gwen hap dwam gwe'an.” ⁷ In zep Alap anakan asa dam tasiki, “Engaya gwen hap de ol dawemna ansa em Yahudi srëm wenya kip golzim halada gwen. Eiwa de ora san dep em titi tabirida gwen- dekakim zen hen Yesusu daibli gweblak.” Zen eiwa tangankam asa dam tasiki. Ëe bëjënë boton gwen.*

Ola an, zi hip dena hen we wal hap dena.

⁸ Ëe zebë dwam gwibirida'an- zikim dena, zen de kitak enho kles gwesin srëmkam Biansa abe ta tine gwen hap. Kim de nen sone gweblak, jalsa

* 2:2 2:2 Rom. 13:1 * 2:4 2:4 2Ptr. 3:9 * 2:7 2:7 Kis. 9:15

de lam gun nuban bap zen, hen aha zi niban de keisa-keisa en hap de enlala naban bap zen.

⁹ Hen we walya, ee ama desa dwam gwibirida'an: Zen sap sa enho oto tasin niban zere mae mo timni weir nulsuk gwer, hwena bolamda gwen enlala naban bap zen, hen zi dikim hole gwibin hip de enlala naban bap zen. Te-ala mamkam de teisyan pakeanna, hen te-ala mamkam de kap tan sasyan maena, hen emas maena, desa bap zen kire enlala naban alala ta gwen.* ¹⁰ Diki Kristen we walya, Alap mo nwenak de dawemkam wer gwenna, zen diki dawemsa zen tingare zi hip goltrei gwizimdin. Dekam sa Alap mo nwenak eoto gwesil- san de zenaka de weir gulsunnu kiye.*

¹¹ Kristen zi de tagal gwennak, we walya zen diki balk enkam zen esane gwe-gwen. Hen men zen tawa tabinni, desa zen dawemkam blikip gwesiblin. ¹² Ee homö we wal de zisi tawa ta gwibin hip gubirida'an. Hen zen bap zen zisi nol gwibirida gwen. Zen diki balk enkam zen teinikin gwen.* ¹³ Sap Alap nonol Adamsa yang tasiki, ki zep hwena Hawasa yang gulsuku. ¹⁴ San ki Adamsa dowal mo kigina boton taka! Zen diki we zem Hawasa am boton gulku, dekam zep kareknak zank. ¹⁵ In zep Alap desa anakan gubirki,

“Ebon onakon hendep tingare we walya eu gwe- gwenkam Ee asa sang-sangna mam gul

* **2:9** 2:9 1Ptr. 3:3-4 * **2:10** 2:10 1Tim. 5:10 * **2:12** 2:12
1Kor. 14:34

gwizim, hen hlësgwan-hlësgwan naban esa
 ëjaha gwe-gwer.”*
 Hwëna Alap sa hen we wal hap hëndep dikim
 ëngaya gwen hap dena golzimdi-
 zen de Kristussu de taibliblannak tatem ëzauk
 gwenkam,
 wal bosyansa de kwasang gwibirida gwenkam,
 hen Alap mo nwenak de enho kles gwesin
 srëmkam lowehe gwenkam,
 hen enho oto tasin niban de zënaka wër tasik
 gwibinkimye.

3

*Mae hap de ol: Kristen zisi de nol gwibiridan
 hap, a kirekam de zisi em dam tasik gwibin.*

¹ *Ola an eiwa de tanganna: “Men nara Kris-
 ten zisi de nol gwibiridan hap dwam gwenna,
 zen sap syala dawem naka dwam gwibi'ira.”

² Hwëna zen diki enho kles gwesin srëm naka
 de dam tasinkim.

We dan son zisi bëjen.

Zen diki aha zi de blikip gwesiblin naka,

hen enlala tatete naka,

hen zënaka de zerinik gwe-gwen naka,

hen zisi de lup gulin gwen naka,

hen zisi de Alap mo olkam tawa ta gwibin nika.

³ Hen Kristen zisi de nol gwibiridan hap,

ho mamak otde gwen soson zini bëjen.

Darak soson zini hen bëjen.

Zen diki enlala sae-sae naka,

hen umlae enlala naka.

* **2:15** 2:15 Kej. 3:1-6 * **3:1** 3:1-7 Tit. 1:5-9

Hen te-ala hap de hole-hle gwe-gwen zisi bëjen dam tasin.

⁴ Zen diki we wal walas zemka de dawemkam kara ta gwibin nika,

hen walas zemka de dawemkam titi ta gwibin nika- zen dikim zënaka i-san i-san gwe-gweblan hap hen blikip gwesik gweblan hap. ⁵ Sap zi de dawemkam we wal walas zemka nol gwibiridan srëmna, kire zini bëjen dawemkam Kristen bose zemka nol gwibiridan.

⁶ Nër hom de Kristen gwen zini hen bëjen. Ki hwëna sa anakan bolte-bolte gwera, “Èe an mamna.” Dowal mo kigina in kirekam bolte-bolte gwekake, zen in zep Alap hëp tyaka.

⁷ Zen diki kitak de zi de sam gwesiblin naka, sap hen Kristen srëm zi zen sam gwesiblin. Hwëna sam gwesiblin srëmkam, zen sa dowal mo kigi mo zolak kyan hera. Ki hwëna ahakore nik sa swrë dal.*

Mae hap de ol: Kristen zi mo tahasa de trï so gwizimdin hip de zini, a kire naka em dam tasik gwibin.

⁸ Kristen zi mo tahasa de trï so gwizimdin hip de zini hen kirekam.

Zen hen diki tingare zi mo sam gwesiblin naka em dam tasik gwibin.

Mahal dare syakna bëjen.

Hen ho mamak otde gwen sosen zisi bëjen.

* **3:7** 3:7 Kis. 14:23; Kis. 20:28-30

Hen te-alasa dikim gul irin hip de boton gwe-gwen zisi bëjen.

⁹ Zen diki ëngaya gwen hap de ol dawemna mensa Alap nëp hıl gılzimki, desa zen enho lalakkam gwirensin hen taıblıbin.

¹⁰ Kristen zi mo tahasa de trı so gwizimdin hip de zini na-en bahem totoresa dam tasik gwibin. Diki nonol em akasibirida gwen. Mensa hla tanna, "An airıs," dekam sap esa dam lasik gwibir.

¹¹ We walkam dena, Kristen zi mo tahasa de trı so gwizimdin hip de dam gulsunnu, zen hen diki tıngare zi mo sam gwesibin nika em dam tasik gwibin.

Boton ol gol halasen gwenna bahem.

Zen diki enlala tatete naka hen taıblıbin nika. *

¹² An ahana Kristen zi mo tahasa de trı so gwizimdin hip de zi hip dena:

Zen hen we dan son zisi bëjen.

Zen hen diki we wal walas zemka de dawemkam kara ta gwibin nika de dam tasibin.

¹³ Zen de dawemkam Alap mo syalak mas gwibirida gwenkam, zen dekam sa desa hen blikip neisibirida gwer. Hen dekam sa Kristus hup dena udobe naban don-birida gwer, hen dekam molya nasalsibirida gwek.

* **3:11** 3:11 Paulus mo ola awe tawa naka hom: San ha Kristen zi mo tahasa de trı so gwizimdin hip de we wal hap? San ha Kristen zi mo tahasa de trı so gwizimdin hip de zini in mo we wal hap? (Rom. 16:1; Tit. 2:3-5)

Mae hap de ol: Alap mes ol aning gunnu nēbe mae hap hīl gūlzimki.

¹⁴ Timotius Bak, suratna an ama ki sap ep ale gulblu'an, hwēna ēe ama tangan dwam gwe'an- nabakam de sap emsa duweblazan hap.

¹⁵ Hwēna ēe de holo gwenkam, zen suratna ansa de karatda gunkum esa anakan tame gulu, “ĒKristen gwen aya-wal oso-walya, zen diki kirekam de lowehe gwek.” Sap Ngaya Zini Alap mes eiwa de ola nēbe mae hap hīl gūlzimki. Zep auhu-kamanak de jematna, zen men kiye- gol tenya hen gol mokona, ola insa de zen moko gun hup. ¹⁶ Eiwa, ol aning gunnu mensa Alap nēp hīl gūlzimki, zen dawem tangaranna. Ola in nen dikim Alap hon ētal gwesin hip dena. Zēno ausuna, zen kitak Kristus Yesus onak lwa'an:

Zen zi timkim nwe-mase gwe zaka,
Alap mo Enhona man nēp Desa anakan zertreiz-
imki, “An eiwa Zen tangan.”

Alap mo dam taha nakore zini man hen kara da nasen gwek.

Hwēna ki zep Alap zēre mo ngatannak dep zer ine halka.

Zēbe hap dena zi-ē zi-ē san mes nol haladak, hen Desa de taibliblan zini tingare langnak ki lowehen da'an.*

4

Yasik tabin olsa de ja-ja gun hup de ol:

¹ Alap mo Enhona mes nēsa damkam anakan tawa ta guk gwibirki,

* **3:16** 3:16 Mrk. 16:19-20; Yoh. 1:1-14; 1Ptr. 1:12; 2Ptr. 1:19-20

“Ngein sin de yaklanak zini sa Yesussu hli da gwer- dekam de hwëna dowal onakore tawa tabin en san ang ta gwen hap.”*

² Dekam yasik tabin zini men zen de dowal onakore ola insa nol halada gwe'ak, zen ëk enkam sa anakan ëgu gwer, “Ëe an Alap mo syalsaë gol gwenan.” Hwëna zëno mae mo enhona mes tangan top-top gwizimki, zep zen bëjen anakan tame gun, “Ëe an kareksaë gol gwe'an.” ³ Zëno mae mo tawa tabinni, “Wenya bahem gon. Zini bahem zen. Ansa bahem twinbin.” Hwëna tïngare tembane nwe-masena zen dwan twin gwibin hip am Alap nëp syal gwibirzimki. Zep nen men zene Alapsa laibli gwebla'an hen eiwa dena tame ul gwe'an, nen sap esa olgwenblanda gwer- Alap hap de dawem golblan nabanye.* ⁴⁻⁵ Sap tïngan mensa twin gwibin hip dena Alap nëp syal gwibirzimki, zen kitak aïris. Nen de nonol Alap hap dawemsa golblan naban twinbinni, dekam banakare maena hom- nen de dekon Alap mo nwenak ëkun gwen hap denaye. Zep ba hap de aha tembane maesa baes gwibin hip, sap Alap mo olak man hen anakan lwak,

“Tïngare tembanena aïris. Zen kitak ebe mae habë syal gwibirzimk.”*

Timotius Bak de Kristus mo nganak kirekam syal gwe-gwen hap de ol:

⁶ Ano ola ankam emki Kristen bose omka tawa ta gwibin. Dekam esa gwëra, Kristus mo nganak

* **4:1** 4:1 2Tim. 3:1-9; 2Ptr. 3:3; 1Yoh. 2:18; Yud. 18 * **4:3** 4:3
Kej. 1:29; 2:24; 9:1-3; 1Kor. 7:28; Ibr. 13:4 * **4:4-5** 4:4-5 Kej.
1:31; 9:3; Mrk. 7:15-19

de syal gwe-gwen zini dawem tanganna. Sap Kristus mo nganak de syal gwe-gwen zini, zen diki eiwakam de tawa tabinnik zen zise gwen. Hwëna ëe mesë emsa tame tak: Em ema angkam zise gwe'ara. ⁷ Em bahem Alap mo ol aïsilsï de butwalen gul gwennak ang gwe-gwen- hen bong-bong mo tame gun boton ol sanye. Hwëna enaka em tatete ta gwen- em dikim Alap en hon tal gwesin hipye.* ⁸ Timsi de mïsrïm-srï ginnï, zen aïris. Hwëna zen angkam en dep dena. Diki Alap hon dikim tal gwesin hip de enaka tatete tanna, zen dawem tanganna zen. Sap zen angkam en dep hom. Zen hwëna lamkam dep dena. ⁹ Eiwa de ola ansa emki dokwak gun hen dawemkam taïblïbin:

¹⁰ "Nen Ngaya Zini Alap ensae blol ëbla'an, sap Zen Zen tangan- zisi de ngaya ta gwibin hip de Zi niye. Tingan men zen Desa kirekam daïbli gweblanan, Zen desa en sa ngaya tabiri."

Nen insa kirekam Alapsa blol ëbla'an, zen in zebe nen angkam Kristus mo nganak dan syal-syala ban syal ta gwe'an. ¹¹ Zep ano ola ankam emki tawa ta gwibin, hen dekam em titi ta gwibin- desan dekamim ang tak.

¹² Timotius, em nama home bong gwe'ara. Hwëna aha zi bap zen emsa gublun, "In nama walas. Zen tawa naka hom." Hwëna emki enaka Kristen zi hip anakan ërak ta gwizimdin, "A kirekam de ol toran mo Kristen zi hip sam gwesik gwizimnin.

Kristen zini a kirekam nen lowehe gwen.

A kirekam nen nënaka kwasang gwibirida gwen.

* 4:7 4:7 2Tim. 2:16

Alapsa de taïblißlannak de tatem zaunnu, zen a kirekam moye.

Hen a kirekam nen enho lalakkam lowehe gwen.”

Zep Timotius, emki kirekam enaka ërak makan drëne gwizimdin.* ¹³ Ëe de nama lwa halzan srëmnak, emki dan syal-syala ban Alap mo olsa baca gul gwizimdin, hen tütü tabin niban em tonbirida gwen. ¹⁴ Emki enlala gwen- ebe hap kim Kristen zi mo nol-nola tahana dehabla inekke, Alap mo syalsa dikim ebe hap wei yul soneblan hap. Dekam Alap mo Enhona man zëbe mae hap hamal hap de ola golzimki- ebe hap de desa ayang gulblun hapye. Hëndep dekam zep Alap mo Enhona hen ebe hap sosonna golblaka. Zep Alap mo Enho nakore sosonna insa dawem en tangankam em gwirensin.* ¹⁵ Zep em tüngare ano ol tan-tanna ansa em syal-syal gwe-gwibin- zao en de enlala lwablankam, dekam deka kitak de zi emsa hla dak, “Zen dawemkam syal gwe se'ara.” ¹⁶ Dawemkam em enaka kara ta gwen. Hen men dekam tawa ta gwibir, desa dawem enkam em karatda gul gwen. Kirekam de syal gwe-gwennak em tatem zauk gwen. Dekam esa enaka ngaya tala. Hen in zen emsa sane da gwenan, desa hen esa ngaya tabiri.

5

Kristen bosyansa de kirekam golëgwë gwen hap de ol:

* **4:12** 4:12 2Tim. 2:15; Tit. 2:15 * **4:14** 4:14 2Tim. 1:6

1 Zi bongna bahem ol drakkam jalse gweblan, hwëna emki blikip gwesiblin naban titi tan- san de ere mo bian tangansa de titi tan makan. Ëbong gwen srëm wal bose walya, desa em gweibirida gwen- san de ere mo oso wal tanganna kiye.* 2 We wal bong-bongna, desa em gweibirida gwen- san de eno ane tangan. Ahakore kitak de we walya, desa enho lalak naban em golëlowehe gwen- ere mo somol wal tangan naban de golëlowehen makan.

We wal sem-semna de kirekam golëlowehe gwen hap de ol:

3 We wal sem-semna men zen zë-en tangan lowe henda gwenan, desa emki kara ta gwibin, sap desa eiwa nara dep?- golgwën naye.*

4 Hwëna we semna in mo walas, abu-tane wal, ahaksa aza-tane wal de lowe henkam, desa a kirekam em titi ta gwibin, "Em mese ëKristen gwek, zen in zep em desa golgwë gwen. Sap dekam dawemsae ol gwibi'in, sap zen mes nonol emsa hanan ta gwibik." Hen anakan em titi ta gwibin, "Kirekam de em golgwë gwenkam, Alap sa emsa sam gwesibirida gwera." 5 We semna

men zen zë-en tangan lowehe gwenan, zen Alap ensa blol në gweblanan. Zep zen hom Alapsa de abe ta gwenna nolzausuk gwenan- yaklam denaban kam denaban. Zep kirekam de we wal sem-sem tola, emki mas gwibirida gwen.*

6 Hwëna we sem-semna men zen kirekam-kirekam dërekam de ëitri gwen hap ëdwam

* 5:1 5:1 Im. 19:32 * 5:3 5:3 Kis. 6:1-7 * 5:5 5:5 Luk. 2:37; 18:7

gwe-gwenan, zen Alap mo nwenak mes juwek. Hwëna tim enna sap nama ngayana. ⁷ Zep we sem-semsa de ano ola an san dawemkam golëlowehe gwen hap emki titi ta gwibin- mae hap: Kristen zini nëno mae mo enho nik mana dekon aha zi mo nwenak kles gwesininka. ⁸ Kristen zini bap zen anakan ëgu gwen, “Ano iyekam de we semna in mo tahalhana dikire jemat en hla nul gwibik. Ëe molyë mas gwe-gwibik.” Hwëna zen de zëre mo iyena insa kara ta gwibin srëmkam, nonol tangan zëre mo iye tangansa, ki zen mes karekna mam gulsunda. Dekam zëbe mae hap man nwe-mase gwizimnin- san de Kristussu de anakan zabablanna kiye, “Ëe Zëbon de ang gwe-gwen zisi hom.” Sap Kristen gwen srëm zini hom kirekam ëkarek gwe-gwenan. Zep Kristen zi de kirekam mas gwibin srëmkam, zëno karekna man tangan taman kinian.

⁹ We sem-semna men desa tangan nara dep golëgwë gwenna, bosemse naka emki ale tabir-zimdin- Kristen zini men zen zëno mae mo tahalhana hla nul gwizimninke, zëbe mae hap de hen gol gwizimdin hip. Hwëna anakare we sem-sem mo bosem-sena bahem: Men zëno gwën tahunna 60nak hata srëm gwe'anye, ahaksa zi swe zemka de baes gweblan nik mo bose naye. ¹⁰ Bose naka de ale gun hup, zen diki kitak de zi mo anakan de tame gun nuka: Zen dawemsa anakan gol tine gwek:

Zëre mo waslasna, hen abu-tane aza-tane walya dawemkam kara ta gwibik.

Zëre mo gola kon zini dawemkam lup gulin gwëk.

Tahalha zisi man mas gwibirida gwëk,
hen Kristen zi mo tahana man trï so gwizimk.
Zen kirekam de dawemsa gol gwen wenyik mo
bosem-sesa em ale ta gwibir-zimdin.

¹¹ Bose naka de ale gulzimdin hip, zen diki men zen nonol anakan Yesussu nen guk gweblananke, “Ëe an angkam Ebon enë gwë'an. Ëe molyë etan zini zek.” Zen in zep, bong gwen srëm we sem mo bosem-sena bahem ale tabir-zimdin. Ki hwëna etan de zi zen hap hole-hle gwe-gwenkam, zen sa hwëna zëre mae mo Yesus hup de gu-gun ola in san de ang tan hap baes tal.

¹² Hwëna zëre mae mo Bian hap de gu-gun ola in san de ang gwen srëmna, zen Alap mo nwenak karek. ¹³ Bong gwen srëm we sem-semna, zen hen man ë ensa de zauk gweblankam gol-gol san ëzini'nï gwe nasen gwenan. Kire enkam hom. Hwëna zëno mae mo ol toranna hen hom sam gwesik gwenan, sap zen man aha mo boton olak mas ta nasen gwenan.* ¹⁴ Zen in zebë bong gwen srëm we sem-semna titi ta gwibi'in, “Amki zisi kap lak. Walasna wei-wik uk. Hen ere mae mo zini dawemkam kara la gwibik- hen walasna.” Ëe mae habë kirekam desa gubirida'an: Kristen zini nëno mae mo jal zi de nësa lamang ta gwibin srëm hap.* ¹⁵ Sap ahakon we wal sem-semna mes tol kirekam lwan dahak, hëndep dowal mo kigisa ang nëblak.

* **5:13** 5:13 2Tes. 3:11 * **5:14** 5:14 1Kor. 7:9

16 Kristen we walya, zëno iye de sem nik gwënna, zen zen de mas gwe-gwibin- dekam de jematsa dohon-hon ta gwibin srëm hapye. Zen mae hap: Sap jemat mo kara ta gwibin hip de wenyä, zen diki tahalha tangan wenyaka hen iye srëm tangan wenyaka.

Kristen zi mo nol-nolaka de kirekam kara ta gwibin hip de ol:

17 Jematnak de nol gwen zini men zen dawemkam irik nil gwenan, desa tingan zen blikip gwesibirida gwen. Hen dekam de blikip gwesibirida gwen hap, emki gubirida gwen-jemat mo te-ala nakon de zëbe mae hap gol gwizimdin hip, nonol tangan men zen Alap mo ola dawemkam tawa da gwibirin, hen dekam titi da gwibirin. Zëbe mae hap sowe henkam zen gol gwizimdin.* 18 Sap Alap mo olak man lwak,

“Sapi de gandum dansa zaublun danaseranna-dekam de ëbwalom gwen hap, ëkna bahem kyang sosublun. Dikire twenblan danasenk.” Alap insa ola golzimki, zen sapi en hap hom. Zen hen jematnak de nol gwen zi hip- zëbe mae hap de hen jemat mo te-ala nakon gol gwizimdin hip. Zep hen anakan ale nuk,

“Syal zini, zen dikire zëre mae mo syala kon te-alana nulin gwek.”*

19 Timotius, bahem na-en taibli gwen- ahanik de jemat mo nolaka ebon anakan klak ta zankam, “Zen mes karek gweka.” Diki zini dan, ahaksa dan-ahan, zen de anakan klak la zankam,

* 5:17 5:17 1Kor. 9:9-11; 16:18; Plp. 2:29; Mat. 10:10 * 5:18 5:18 Ul. 25:4; Luk. 10:7

“Eiwa, ëe mesë ëre mo nwekam karek gwennak hla lak,” dekam amki taibli gwe. ²⁰ Kareknak de zaran zini, zen tïngare zi mo nwenak em dei yul gublun- mae hap: Ahakorena dekam sa hen ëairil. ²¹ Ëe ama Alap ne Kristus nik mo nwenak emsa gublu'an- hen Alap mo dam taha nakore zi mo nwenak: Ano ola an desan em ang gwe-gwen- ol blo-blo san de ang gwen srëmkam, hen ahakore en naka de nwekam golëake gwen srëmkam.

²² Jematnak de syal ta gwen hap zisi dam tasik gwibinni, na-en bahem tahana tehabirida ine gwen- syala insa dikim wei yul sone gwizimdin hipye. Em ema zëno kareksa hlil inninka. Bahem karek gol gwen zi niban golësiri gwe-gwen. Em diki enho kles gwesin srëmkam em gwë gwen. ²³⁻²⁵ Ahakore nik mo karekna, zen taken-taken gwibiridan srëmnak wet so gwenan. Hwëna ahakore nik mo karekna, sap de aning gun, hwëna karekna in lun kon sa ki zertrondal, hëndep sa wet soblal. Hen kirekam, Timotius, eno Alap mo nganak de syal dawemna in sa wet sol. Hen men zen nabakam wet so srëm gwe-gwenan, zen hen bëjen hëndep aning gwen. Zen hen sa hëndep wet sol.

Timotius Bak, em tol ema sang-sang gwe-gwenda, zep bahem ho tangan enna otde gwen. Diki anggur hosa em hen betekkam otde gwen. Eno u sang-sangna in dekam sa sër gwerä. *

* **5:23-25** 5:23 Anggur hona zen ho mamak makan, hwëna desa hen u sang-sang gwenkam obat hap notde gwibirin.

6

Zi mo tana iltikinnik de babu gwe-gwen zi hip de ol:

¹ Timotius, emki hen gubiridan: Kitak men zen zi mo tana iltikinnik ëbabu gwe-gwenan, zen dawemkam zen zëre mae mo zi bina insa blikip gwesibirida gwen. Zi bina in de ëKristen gwen srëmna, desa hen dawem enkam zen blikip gwesibirida gwen- mae hap, zen dikim Bian Alap mo bosesa hen nëno mae mo tawa tabin niban lamang so gwen srëm hap. * ² Zëno mae mo zi bina in de ëKristen gwenna, dekam bap zen anakan ëenlala gwe-gwen, “Ëe sap asa asang gwe-gwer. Molya asa karek taka.” Diki anakan zen ëenlala gwe-gwen, “Ano zi bina an, zen ano Kristen bose. Ëe zebë kwasang gwe-gweblanan. Zep asa dawem enkam zëbon syal gwe-gwer-ëre mo Kristen bosena an dekakim dawemsa ano syala kon gulin gweka.”*

* **6:1** 6:1 Orep tangan zini hen aha zisi karekkam jap nul sonenda gwek. Zi de tahalha hap zëre mo bon yalsa sul sonen srëmkam, desa man dahyo gwek- pasarak de hwëna aha zi hip te-ala hap lirak tabin hip. Zëno bon de sërkam yawal gwenkam, dekam we wal walas zeban dahyo gwek- desa de kitak lirak tabin hip. Men desa kirekam lirak da gwibik, zen dekam zep hwëna zi bina in mo tana iltikinnik ëbabu gwe-gwek. Dekam hom beyakam ëheya-hya gwe-gwek. Sap heya gwen naka de etan balk tankam, desa man damera gwek. Tana iltikinnik de ëbabu gwe-gwen zini, desa sap de lek-lek ta gwibin, ahaksa tamera gwen. Pemerinta hom kire hap jalse neibirida gwek. (Ef. 6:5-8; Tit. 2:9-10) * **6:2** 6:2 Plm. 16

Botonkam de tawa tabin sin de ang ta gwen srëm hap de ol, hen te-ala hap de ëhole-hle gwe-gwen srëm hap de ol:

Zep Timotius, ano ola an, dekam kitak tawa ta gwibir hen titi ta gwibir. ³ Zep aha zi bap zen totore olkam tawa ta gwibin. Diki Bian Yesus mo ola ban de apde në gwenna kim zen tawa ta gwibin- hen Alap hon dikim ëtal gwesin hip denakim. Sap zini men zen aha ol aïsilkim tawa da gwibirin, ⁴ zen bolte-bolte zi, hen zen eiwa dena hom tangan tame nu'in. Kirekam de zini zen man tangan ësam gwesik gwenan- Alap mo ola kore ol-gun maesa de gulsuk halasen gwen hapye. Zen hwëna dekon zep zënaka husus neibirida gwenan, hen ëol tetek gwe-gwenan. Zen dekon zep hen Kristen bose zeban zënaka lamang da gwibirin hen u seger da gwibirin. ⁵ Kire enlala hai zi mo tawa tabin nikon, zep hëndep Kristen zi mo ngirinnik ol keisa-keisana nolzausuk srëm gwe-gwenan. Eiwa de enlalana hom tangan- zëbon mae onakye. Kire zini man tim nul gwenan, “Ano Alap mo nganak de syala kon, ëe asa te-alana beya gwer.”

⁶ Eiwa, dawemkam de Alap hon enho nik tal gwesiblin zini, zen sap de tahalha gwen, hwëna zen sa anakan eis gwibiri, “Bian Alap sowe henkam ano tahalhana ap sul sone gweblanda.” Kire zini zen sa Alap onakon dawemna hlaulu-sap angkam hen lamkam.* ⁷ Sap nësa kim nëre mae mo an walya auhu-kamanak ëjaha gwe-gwenan, nëno kire-kirena hom. Juwenkam hen

* 6:6 6:6 Plp. 4:11-12; Ibr. 13:5

molye kire-kirena lop la gwek. ⁸ Zep nëbon mae de tembane ërlwanna, hen pakean, zen syake.* ⁹ Hwëna ahakon hom kirekam dep ëdwam gwe-gwenan. Zen hwëna kire-kire beya gwen hap ëdwam gwe-gwenan. Zep zëre mae mo dwam gwibin sin de ang tankam enlala ngalap-ngalapna dekam zep tangan mam gwe-gwenan, hëndep zep enlalana ëjoblo-top gwe-gwenan, dekam zep hëndep dowal mo kigi mo zolak ëkylanhe gwenan. Zen in zep kareksa de gon hap bëjen baes tan, hëndep zep tangan ëtimbwas gwesik gwenan. ¹⁰ Sap karek-karek ausuna, zen te-alanak. In zep hëndep ahakon te-ala hole-hle nakon Yesussu de taïblïblan nakon ëbutehak. Zëre mae mo enlala ngalap-ngalapna in san de ang ta gwenna, zen dekam san de toman ben-benkam de enhonak zënaka dang gulblunna kiye. Hëndep zep enlalana sërkam ëdowe hana gwenan.

An Timotius hup de aumwa hap de ol tan-tan:

¹¹ Hwëna Timotius, em in Alapsa de betek gweblanna. Zep em desan bahem ang gwe-gwen. Em em alp gwe-gwen- Alap mo nwenak de dam-dam enkam gwë gwen hap, hen Zëbon de dawemkam tal gwesin hip. Kristussu de taïblïblanna em esek gulse zahe gwen- zao en de tatem zaunkum. Emki hen wal bosyansa de kwasang gwibirida gwen hap alp gwe-gwen- hen aha zisi de sae-sae enkam golëlowehe gwen hap. ¹² Em ngein en san em Yesus osan dep dam-dam enkam hluwen- ekakim hëndep de gwën hap

* **6:8** 6:8 Ams. 30:8-9

denaka dokwak gul. Sap zen desa de dokwak gun hup Alap emsa kwang taka, hen zen kire habe zi beyanak damnak enaka anakan kira taka, “Ëe ama Bian Yesussu ang gwebla'an.” ¹³ Zep ëngaya gwen ausuna Alap hen Kristus Yesus, men Zen Pontius Pilatus hon damnak Zënaka kira taka, zëno nik mo nwenakë emsa titi ta'an: * ¹⁴ Ano titi tanna an san em dawemkam ang gwe tine gwen- tingare zi mo nwenak de enho kles gwesin srëmkam gwë gwenkam, hëndep Bian Yesus de lwahal zannak de zau'uk. ¹⁵ Yesus mo hatazan hap dena in molya bwal kinik. Zen sa ki hëndep lwal- sosen tangan Zini Alap zëre mo gun sun. Zen Zen en tangan teipsinni. Hen Zen tingare bose nabare zi mo Mamna, hen tingare teipsin zi mo Teipsinni. ¹⁶ Zen Zen hëndep de gwë gwen Zini. Zëno ngatannak toton nara dep?-golek de gwen naye. Desa zini hom mae hla dak, hëndep angkam mae bëjen hla tan. Dikire Desa hëndep denaban blikip neisik gweblak, sap Zë-en sosonna! In eiwa tangan! *

Timotius de te-ala beya zisi kirekam titi ta gwibin hip de ol:

¹⁷ Emki te-ala beya wenyaka anakan jalse gwibirida gwen, “Bahem ëbolte-bolte gwe-gwen, hen auhu-kama ennak de kire-kire ennak bahem ëyaing gwe kini gwen.” Sap auhu-kamanak de te-ala maena zen nabakam ëjek-jak gwe-gwenan. In zep em titi ta gwibin- zen de Alap ensa yaing gwebla kini gwen hap.* Sap

* **6:13** 6:13 Yoh. 18:36-37; 19:11 * **6:16** 6:16 Kel. 33:20 * **6:17** 6:17 Luk. 12:20-21

Zen Zen kae-kaena nēbe mae hap mam gul gwizimnira- nen dikim enlala nik ēoto gwešın hıpye. ¹⁸ Zep emki gubirida gwen, “Eno mae mo kire-kirena beyana, zep em em aha zisi kwei yul sonendan- kĭtak de zĭ hip de dawemsa goltrei gwizimdinkimye.” Zep auhu-kama ennak dep de te-alakam, zen dikire ēkae-kae gwe-gwek, hen aha zisi mas neibirida gwek.

¹⁹ Zen de kirekam ēgwē gwenkam, dekam zēno mae mo ngatan zĭ mo langnak de te-alana sa tangan ēbeya gwer. Awe de lowe henna hen okamanak dep de te-alana, zen kĭtak au-au makan. Hwēna wakuwe de lowe henna hen zao de kire-kirena, zen eiwa de tangan wenya zen.*

²⁰ Timotius Bak, Alap mensa zēre mo nganak de syal gwe-gwen hap emsa taĭblĭblaka, desa dawemkam kara gul gwe. Totore tawa tabinni hen kire hap de ol gulsuk-gulsuknu langa gulsuk. Men zen auhu-kama enlala en san totore ola insa tawa da gwibirin, zen hwēna man ēkĭl gĭl gwenan, “An zen- enlalasa dikim langa tasĭn hĭp denaye.” Hwēna zen boton.* ²¹ Ahakon men zen desan ang tak, hwēna dekam zep Kristussu de ang gweblan nakon ēbutehak.*

Em in zene suratna ansa ulin gwe'ak, dikire Bian mo kwasang-kwasangna kĭtak ebon mae onak lwa gwek.

* **6:19** 6:19 Mat. 6:20 * **6:20** 6:20 1Tim. 4:7; 2Tim. 1:14

* **6:21** 6:21 2Tim. 3:8

**Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena**

**Orya: Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena (New Testament)**

copyright © 2005, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Orya)

Contributor: Pioneer Bible Translators

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c93f518f-565f-570c-87e7-50d54e5ff0f6